

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 7To/2/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8322010510
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 03. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Tobiaš
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:8322010510.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Tobiaša a sudcov JUDr. Vladimíra Monoka a JUDr. Evy Rešatkovej na neverejnom zasadnutí konanom dňa 28.03.2023 v trestnej veci proti obvinenému U. L. pre prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, 3 písm. b) Tr. zákona s poukazom na § 138 písm. b) Tr. zákona, o sťažnosti okresného prokurátora proti uzneseniu Okresného súdu Humenné sp. zn. 1T/74/2022 zo dňa 08.12.2022 takto

rozhodol:

Podľa § 194 ods. 1 písm. a) Tr. poriadku z r u š u j e napadnuté uznesenie v celom rozsahu.

Podľa § 241 ods. 1 písm. g) Tr. poriadku s poukazom na § 216 ods. 1 Tr. poriadku súd podmienične zastavuje trestné stíhanie vedené proti obvinenému U. L., nar. XX.XX.XXXX v W., trvale bytom C. XXXX/XX, W., pre skutok právne kvalifikovaný ako prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, 3 písm. b) Tr. zákona s poukazom na § 138 písm. b) Tr. zákona, ktorého sa mal dopustiť tak, že

- ako rodič mal. U. F., nar. XX.XX.XXXX v Humennom, je v zmysle Zákona o rodine povinný prispievať na výživu svojho syna, pričom rozsah vyživovacej povinnosti mu bol určený rozsudkom Okresného súdu Humenné sp. zn. 19P/75/2008 zo dňa 19.05.2008, v zmysle ktorého je povinný prispievať na výživu maloletého syna U. F. sumou 2.000,- Sk (66,39 eur) mesačne vždy do 10. dňa v mesiaci vopred k rukám matky maloletého L. B., ktorý bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu Prešov sp. zn. 12CoP/8/2008, právoplatným dňa 29.09.2008, si svoju vyživovaciu povinnosť v mieste trvalého bydliska a ani na iných miestach z nedbanlivosti od 01.01.2009 doposiaľ riadne neplní, kde za uvedené obdobie dlhuje na výživnom matke maloletého L. B. sumu 4.229,49 eur.

Podľa § 216 ods. 2 Tr. poriadku u r č u j e skúšobnú dobu na 2 (dva) roky.

Podľa § 216 ods. 4 Tr. poriadku obvinenému u k l a d á povinnosť, aby v skúšobnej dobe zaplatil zmeškané výživné a platil bežné výživné.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením samosudca Okresného súdu Humenné podľa § 241 ods. 1 písm. g) Tr. poriadku s poukazom na § 216 ods. 1 Tr. poriadku podmienične zastavil trestné stíhanie vedené proti obvinenému U. L. pre skutok právne kvalifikovaný ako prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, 3 písm. b) Tr. zákona s poukazom na § 138 písm. b) Tr. zákona, ktorého sa mal dopustiť tak, že

- ako rodič mal. U. F., nar. XX.XX.XXXX v Humennom, je v zmysle Zákona o rodine povinný prispievať na výživu svojho syna, pričom rozsah vyživovacej povinnosti mu bol určený rozsudkom Okresného súdu Humenné sp. zn. 19P/75/2008 zo dňa 19.05.2008, v zmysle ktorého je povinný prispievať na výživu maloletého syna U. F. sumou 2.000,- Sk (66,39 eur) mesačne vždy do 10. dňa v mesiaci vopred k rukám matky maloletého L. B., ktorý bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu Prešov sp. zn. 12CoP/8/2008, právoplatným dňa 29.09.2008, si svoju vyživovaciu povinnosť v mieste trvalého bydliska a ani na iných

miestach z nedbanlivosti od 01.01.2009 doposiaľ riadne neplní, kde za uvedené obdobie dlhuje na výživnom matke maloletého L. B. sumu 4.229,49 eur.

Súčasne podľa § 216 ods. 2 Tr. poriadku prvostupňový súd určil obvinenému skúšobnú dobu na 1 rok. Proti tomuto uzneseniu v zákonom stanovenej lehote podal sťažnosť okresný prokurátor, v dôvodoch ktorej uviedol pri citácii výrokov napadnutého uznesenia a ustanovení § 241 ods. 1 písm. g) Tr. poriadku, § 216 Tr. poriadku, že s predmetným rozhodnutím súdu sa nemožno v prípade obvineného U. L. stotožniť. Stotožňuje sa so záverom súdu o tom, že sa stal skutok, pre ktorý je vedené trestné stíhanie, tento skutok je trestným činom, a že ho spáchal obvinený. Obvinený vyhlásil, že tento skutok spáchal, pričom uvedené vyhlásenie je vykonané v zmysle ustanovenia § 216 ods. 1 písm. a) Tr. poriadku po ich zákonomnom poučení. Poukazuje na ustanovenie § 216 ods. 1 písm. c) Tr. poriadku ďalej konštatoval, že podmienčne zastaviť trestné stíhanie je možné vtedy, ak vzhľadom k osobe obvineného, jeho doterajší život a okolnosti prípadu, možno považovať rozhodnutie o podmienčnom zastavení trestného stíhania za dostačujúce. Poukázal však na odpis registra trestov, z ktorého vyplýva, že doposiaľ bol trikrát súdne trestaný a napriek tomu, že odsúdenia sú staršieho dáta, sú za úmyselnú trestnú činnosť, a preto na ne nemožno absolútne neprihliadať pri rozhodovaní. Dal do pozornosti ďalej priestupky, ktorých sa mal obvinený dopustiť, v roku 2019 priestupok proti občianskemu spolunažívaniu a v roku 2020 priestupok na úseku dopravy. Prokurátor vzhľadom na vyššie uvedené konštatovania je toho názoru, že u obvineného nie je splnená podmienka pre rozhodnutie o podmienčnom zastavení trestného stíhania uvedená v ustanovení § 216 ods. 1 písm. c) Tr. poriadku a vzhľadom k doterajšiemu spôsobu života obvineného U. L. nemožno uvedené rozhodnutie považovať za dostačujúce. Zdôrazňuje, že vo všeobecnosti možno konštatovať, že rozhodnutie o podmienčnom zastavení trestného stíhania prichádza do úvahy v zásade len v prípadoch, keď sa trestného činu dopustila osoba doposiaľ nenarušená, ktorá viedla riadny život, a u ktorej bolo spáchanie trestného činu mimoriadnym vybočením z rámca obvyklého správania. Doterajší život obvineného musí dostatočne odôvodňovať prognózu jeho ďalšieho pozitívneho vývoja a toho, že sa napraví aj bez odsúdenia a uloženia trestu, a že v budúcnosti povedie riadny život tak ako aj pred spáchaním prečinu. Uzatvára, že predchádzajúce odsúdenia podľa jeho názoru u obvineného nevedli k jeho náprave. Navyše súd v napadnutom uznesení ani neuviedol skutočnosti, ktoré by odôvodňovali správnosť a opodstatnenosť tohto odklonu v trestnom stíhaní. Tiež poukazuje aj na neprimerane nízku skúšobnú dobu určenú pri podmienčnom zastavení trestného stíhania a vzhľadom na charakter prečinu, pre ktorý je vedené trestné stíhanie, spôsob rozhodnutia prvostupňového súdu nepovažuje za správny, keďže obvinený neplnením zákonnej povinnosti porušil zákonom chránený záujem na zabezpečení základných práv maloletých detí. Namietla tiež, že obvinenému nebolo uložené splniť v rámci skúšobnej doby podmienčného zastavenia trestného stíhania povinnosť dlžné výživné uhradiť. Navrhol, aby odvolací súd vyhovel podanej sťažnosti, zrušil uznesenie prvostupňového súdu v napadnutej časti a vec mu vrátil na nové prejednanie a rozhodnutie.

Na základe podanej sťažnosti po predložení veci okresným súdom preskúmal krajský súd v zmysle ustanovenia § 192 ods. 1 Tr. poriadku správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým prokurátor ako sťažovateľ podal sťažnosť, ako aj konanie, ktoré napadnutému uzneseniu predchádzalo a zistil, že prvostupňový súd rozhodol v zásade správne, avšak aj vzhľadom k čiastočnej opodstatnenosti sťažnostných námietok prokurátora, bolo potrebné napadnuté uznesenie upraviť a doplniť.

Prvostupňový súd svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že po oboznámení sa s obsahom spisového materiálu zistil splnenie podmienok pre podmienčné zastavenie trestného stíhania, keďže obvinený počas prípravného konania ako aj v rámci mediačného konania pred probačným a mediačným úradníkom Okresného súdu Humenné vyhlásil, že spáchal skutok, pre ktorý je trestne stíhaný. Svoje konanie oľutoval a zároveň vyslovil svoj súhlas s podmienčným zastavením trestného stíhania podľa § 216 Tr. poriadku. Matka maloletého dieťaťa L. B. v prípravnom konaní podrobne uviedla, akým spôsobom ustálila výšku dlžného výživného a pred probačným a mediačným úradníkom uzatvorili dohodu o náhrade škody, v zmysle ktorej sa obvinený zaviazal platiť dlžné výživné k rukám matky v pravidelných mesačných splátkach vždy k 20. dňu v mesiaci po 200,- eur do vyrovnania dlžnej sumy a ona s takýmto spôsobom nahradenia dlžného výživného súhlasila. K osobe obvineného uviedol, že tento má v registri trestov 3 záznamy o odsúdeniach Okresným súdom Humenné z rokov 1999 až 2000. Vo všetkých týchto prípadoch sa na páchatela hľadí, akoby nebol odsúdený. V centrálnej evidencii správnych deliktov a priestupkov Slovenskej republiky má jeden záznam o priestupku proti občianskemu spolunažívaniu zo dňa 17.08.2019 a jeden záznam o priestupku proti bezpečnosti a plynulosti premávky zo dňa 17.07.2020, pričom za priestupky bol sankcionovaný pokarhaním a napomenutím. Súd prezentoval názor, že práve podmienčné zastavenie trestného stíhania bude obvineného dostatočným spôsobom motivovať na to, aby do budúca viedol riadny život, najmä, aby sa väčšou obozretnosťou vyhýbal úmyselnej trestnej

činnosti. Zohľadnil pritom jeho doterajší život ako aj to, že časť dlžného výživného matke dieťaťa ku dňu rozhodovania súdu uhradil. Skúšobnú dobu vo výmere jedného roka považoval za dostačujúcu a zároveň upozornil obvineného, že v priebehu skúšobnej doby má viesť riadny život, nedopúšťať sa protiprávneho konania, v opačnom prípade súd rozhodne a to i počas plynutia skúšobnej doby, že sa v trestnom stíhaní bude pokračovať.

V prvom rade krajský súd poznamenáva, že aj keď ide o zvláštny spôsob rozhodnutia súdu prvého stupňa pri trestnom čine zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, 3 písm. b) Tr. zákona, Trestný poriadok takéto procesné rozhodnutie podľa § 241 ods. 1 písm. g) Tr. poriadku aplikujúc ustanovenie § 216 Tr. poriadku nevyklučuje najmä za situácie plynúcej z obsahu spisu, že obvinený od momentu vznesenia obvinenia v tejto veci, teda od 08.06.2022, riadne uhrádza mesačne v pravidelných splátkach bežné výživné vo výške 66,36 eur a taktiež v sume 200,- eur spláca dlžné výživné vyčíslené prokurátorom v obžalobe a teda nepokračuje v páchaní prečinu zanedbania povinnej výživy vo vzťahu k mladistvému U. F..

Možno tiež v danom prípade konštatovať aj splnenie podmienok uvádzaných v § 216 písm. a), b), c) Tr. poriadku, pričom ani prokurátor v dôvodoch sťažnosti nenamieta splnenie zákonných podmienok uvádzaných pod písm. a) a písm. b) citovaného § 216 Tr. poriadku. Namieta však v danom prípade splnenie podmienok uvádzaných pod písm. c) citovaného § 216 Tr. poriadku a to, že vzhľadom na osobu obvineného s prihliadnutím na jeho doterajší život a na okolnosti prípadu možno takéto rozhodnutie považovať za dostačujúce.

Správne v dôvodoch sťažnosti prokurátor uvádza, že vo všeobecnosti možno konštatovať, že rozhodnutie o podmiennečnom zastavení trestného stíhania prichádza do úvahy v zásade len v prípadoch, keď sa trestného činu dopustila osoba doposiaľ nenarušená, ktorá viedla riadny život, a u ktorej bolo spáchanie trestného činu mimoriadnym vybočením z rámca obvyklého správania. Tu je však potrebné tiež povedať, že prípadné predchádzajúce odsúdenie obvineného samo osebe nemôže byť prekážkou pre rozhodnutie o podmiennečnom zastavení trestného stíhania. Vo všetkých týchto prípadoch je však nutné zvážiť vhodnosť takého postupu a rozhodnutia a za tým účelom dôkladne posúdiť charakter a okolnosti trestného činu, ktorého sa odsúdenie týkalo, dĺžku času, ktorá od neho uplynula, skutočnosť, či sa na obvineného hľadí ako keby nebol odsúdený, ale aj to, ako sa obvinený správal po tomto odsúdení. Samozrejme tieto okolnosti je potrebné posudzovať v spojitosti so skutkom, ktorého sa má zamýšľané podmiennečné zastavenie trestného stíhania týkať. Prioritne však treba objektívne posúdiť osobu obvineného a teda vykonať dôkladnú analýzu jeho osobnosti, správania sa pred a po čine, vrátane objasnenia jeho osobných, rodinných, majetkových, sociálnych pomerov. Je potrebné zohľadniť aj vek páchatel'a.

Aj keď v dôvodoch napadnutého uznesenia nenájdeme podrobnejšiu analýzu osobnosti obvineného, v spise sa podľa názoru krajského súdu nachádza dostatok podkladov pre možné objektívne posúdenie osoby samotného obvineného. Tu krajský súd poukazuje na správu o povesti spracovanej Mestskou políciou Humenné, kde je konštatované, že obvinený U. L. býva spolu s rodičmi, je slobodný, zamestnaný, je kludnej povahy, so susedmi vychádza dobre, alkoholické nápoje údajne nepožíva vôbec a o používaní iných návykových alebo psychotropných látok nie je v mieste bydliska žiadna vedomosť. V evidencii Mestskej polície nevedú záznam o tom, aby sa menovaný dopustil nejakej trestnej či inej protiprávnej činnosti, pre ktorú by muselo voči nemu byť vedené konanie niektorým orgánom miestnej alebo štátnej správy. Zamestnávateľ o ňom píše, že je usilovný, určené činnosti vykonáva svedomite a bez výhrad. Vykonáva len pomocné práce, nakoľko nie je kvalifikovaný, ani individuálne zručný. V kolektíve je obľúbený, nekonfliktný, dochvilný, bez absencií. Absencie v zamestnaní oznámi vopred, jedná sa len o pomoc rodičom so zdravotnou starostlivosťou či zabezpečenie potrieb detí. Nepožíva žiadne alkoholické nápoje ani príležitostne (napr. firemné akcie a podobne).

Samozrejme, najzásadnejším v rámci hodnotenia osoby obvineného je konštatovanie plynúce z Registra trestov Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky, že v minulosti už prišiel do rozporu so zákonom a to celkovo trikrát. V tomto smere je potrebné zdôrazniť, že obvinený U. L. má 41 rokov. Trestnej činnosti sa mal dopustiť v roku 1999 až 2000, išlo o majetkovú trestnú činnosť. V prvom prípade bolo upustené od potrestania a na páchatel'a sa hľadí, akoby nebol odsúdený. V druhom prípade bol uložený podmiennečný trest odňatia slobody, vo vzťahu ku ktorému bol uložený súhrnný trest podmiennečný, v skúšobnej dobe sa osvedčil a hľadí sa naňho, akoby nebol odsúdený. Veľmi významnou okolnosťou, podľa názoru krajského súdu je to, že sa tejto trestnej činnosti mal dopustiť ešte ako mladistvý a od týchto odsúdení už uplynulo viac ako 22 rokov, počas ktorých už súdom trestaný nebol.

Nestotožnil sa teda v tomto smere krajský súd s konštatovaním prokurátora v dôvodoch sťažnosti, že predchádzajúce odsúdenia nevedli k jeho náprave. Práve naopak, podľa názoru krajského súdu to, že po poslednom odsúdení už k páchaniu žiadnej trestnej činnosti z jeho strany nedošlo, svedčí o tom, že predchádzajúce odsúdenia ešte ako mladistvého k náprave jeho osoby viedli. Ak prokurátor poukazuje na jeho dva priestupky, aj v tomto smere je potrebné tieto priestupky hodnotiť z hľadiska dĺžky času, po ktorú sa týchto priestupkov mal dopustiť, ale aj na závažnosť týchto priestupkov, ktorá sa evidentne odráža aj v sankciách, keď v prípade dopravného priestupku tento bol vybavený len napomenutím bez sankcie a v druhom prípade mu bolo udelené pokarhanie.

Takýmto vyhodnotením osoby obvineného, jeho doterajšieho života, aj podľa názoru krajského súdu v zhode so závermi súdu prvého stupňa, je možné vysloviť prognózu ďalšieho pozitívneho vývoja správania, že sa obvinený napraví aj bez odsúdenia a uloženia trestu v tejto trestnej veci, a že v budúcnosti povedie riadny život, prioritne však, že z jeho strany dôjde k úhrade dlžného výživného a bude plnené aj bežné výživné, čo je tiež jedným z prioritných cieľov trestného konania. Tento záver podľa názoru krajského súdu možno oprieť aj o celý priebeh mediačného konania v tejto trestnej veci, ukončeného dohodou o náhrade škody a inej ujmy, a v tomto smere je potrebné opakovane zdôrazniť, že obvinený hneď po svojom výsluchu v uvedenej veci a oboznámením sa s dôvodmi trestného stíhania, sa riadne zamestnal a platí bežné výživné v sume 66,39 eur mesačne, ale tiež spláca zameškané dlžné výživné v sume po 200,- eur mesačne, o čom svedčí aj potvrdenie predložené matkou mladistvého dňa 27.03.2023 k rukám krajského súdu. Plynie z neho, že evidentne od 15.06.2022 pravidelne v mesačných splátkach až do 15.03.2023 uhrádza spolu splátky po 266,40 eur mesačne. Aj túto skutočnosť krajský súd hodnotil v rámci okolností prípadu, hodnotiac jeho spoločenskú závažnosť, vplyv na ostatných členov spoločnosti, zohľadňujúc spôsob vykonania činu, jeho následok, mieru zavinenia a pohnútku.

Jedine komplexné a individuálne posudzovanie okolností každého prípadu je zárukou, že nedôjde k zneužitiu inštitútu podmieneného zastavenia trestného stíhania. Možno teda zhrnúť, že len dôsledné hodnotenie osoby obvineného, jeho doterajšieho života na základe všetkých dostupných poznatkov a informácií, ktoré sú k dispozícii a súčasné hodnotenie okolností prípadu, za ktorých došlo k spáchaniu prečinu, môžu viesť k spoľahlivému záveru o tom, že osoba obvineného poskytuje dostatok záruk, aby jej bola prejavovaná dôvera, že podmienené zastavenie trestného stíhania je dostatočnou reakciou štátu na spáchaný prečin, a že aj bez uloženia trestu bude obvinený naďalej viesť riadny život, ale tiež platiť bežné a dlžné výživné až do jeho úplného splatenia.

Práve za týmto účelom krajský súd na rozdiel od súdu prvého stupňa predĺžil dĺžku skúšobnej doby, ktorá podľa názoru krajského súdu umožní počas jej plynutia v splátkach tak ako ich realizuje v súčasnej dobe obvinený, celé dlžné výživné platiť, navyiac, takáto dlhšia skúšobná doba, podľa názoru krajského súdu, lepšie preverí či závery súdov o vhodnosti podmieneného zastavenia trestného stíhania v danom prípade u obvineného bolo správne. Pre zdôraznenie významu plnenia dohody uzavretej medzi obvineným a matkou mladistvého, v prospech ktorého sa má výživné plniť, v tom smere, že táto bude v celom rozsahu naplnená, krajský súd považoval za potrebné postupom podľa § 216 ods. 4 Tr. poriadku uložiť obvinenému aj povinnosť, aby v skúšobnej dobe zmeškané výživné zaplatil a platil aj bežné výživné. Aj táto okolnosť bude následne vyhodnotená pri rozhodovaní v zmysle § 217 ods. 1 Tr. poriadku, teda či sa obvinený osvedčil alebo sa bude pokračovať v trestnom stíhaní.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti potom krajský súd postupom podľa § 194 ods. 1 písm. a) Tr. poriadku zrušil napadnuté uznesenie v celom rozsahu a rozhodol tak, ako je to uvedené vo výroku jeho uznesenia.

Toto uznesenie bolo prijaté jednomyseľne.
jednomyseľne

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.